

Remissvar

Dnr 23SBN216
2023-06-08

Rickard Westling
Telefon 026-17 82 16
rickard.westling@gavle.se

Remissvar - föreskrifter och allmänna råd samt upphävande av Boverkets allmänna råd (2011:27) om analytisk dimensionering av byggnader och Boverkets allmänna råd (2013:11) om brandbelastning

Sammanfattning av synpunkter

Samhällsbyggnadsnämnden sammanfattar sitt svar med att syftet med ändringarna kommer delvis uppfyllas genom att göra vissa bestämmelser tydligare, men i vissa andra fall kommer det blir svårare och härledning till krav längre. Sistnämnda kan komma att leda till motsättningar mellan byggnadsnämnderna och branschens aktörer vilket inte är bra.

Som nämnden påpekat i sina svar till de specifika remisserna så ser vi särskilt allvarligt på ändringarna i föreskrifterna för lämpligt ändamål och tillgänglighet.

Samhällsbyggnadsnämnden ingen anledning att oroa sig över att BBRAD upphävs då lämplig ersättning verkar tas fram. Viktigt är dock att den finns innan de allmänna råden upphävs 1 juli 2024. Det vore dock olyckligt om BBRBE upphävdes utan lämplig ersättning.

Bakgrund till ändringarna

Förslaget till nya föreskrifter – som har ett kapitel – bygger på en ny regelmodell för Boverkets byggregler. Regelmodellen har arbetats fram inom ramen för ett regeringsuppdrag till Boverket, att se över bygg- och konstruktionsreglerna.

Målet för Boverkets regelarbete är att författningsförslaget ska ha en tydlig struktur där krav ställs på funktion. Författningsförslaget formuleras som teknik- och materialneutrala verifierbara funktionskrav. När föreskrifterna uttrycks som funktionskrav, utan den begränsning som de allmänna rådens normerande roll kan innebära, tydliggörs det att byggherrar får frihet att föreslå egna lösningar som uppfyller föreskrifterna. Därigenom främjas kostnadseffektiva lösningar och nytänkande som på längre sikt kan bidra till att förbättra produktiviteten och pressa byggkostnaderna.

Boverket föreslår att ett antal avsnitt i Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd, BBR, upphävs den 1 juli 2024, eftersom de per detta

datum kommer att ersättas av ett antal nya grundförfattningar. Boverket föreslår också att Boverkets allmänna råd (2011:27) om analytisk dimensionering av byggnaders brandskydd, BBRAD, och Boverkets allmänna råd (2013:11) om brandbelastning, BBRBE, ska upphöra att gälla. Författningarna innehåller allmänna råd till bland annat BBR och Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:10) om tillämpning av europeiska konstruktionsstandarder (eurokoder), EKS.

De nya föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 juli 2024.

Samhällsbyggnadsnämnden i Gävles analys

Hur de äldre reglerna (nu gällande) var utformade och hur de tillämpades

De äldre byggreglerna innehöll också funktionskrav som var juridiskt bindande. Till de flesta funktionskraven fanns allmänna råd som förvisso inte var juridiskt bindande men de blev i allmänhet det eftersom om byggherren inte avsåg följa dem behövde hen påvisa att funktionskravet uppfylldes ändå. Enda sättet det i praktiken gick att göra var att anskaffa sig ett utlåtande från en certifierad sakkunnig. Certifierad sakkunnig finns för endast en bråkdel av kravområdena i BBR. Det går inte ens att certifiera sig för vissa av dem.

De allmänna råden kunde för vissa funktionskrav komma till uttryck genom en hänvisning till en branschstandard eller svensk standard. En vanligt förekommande standard som blivit bindande är SS 914221–2006 som behandlar bostadsutformningens invändiga mått. I andra fall var de allmänna råden utformade som tekniska beskrivningar vilket till exempel gällde för tillträdesanordning till tak.

Sammanfattningsvis kan sägas att där de allmänna råden hade en teknisk beskrivning blev det i allmänhet bindande och i de fall en standard hänvisades blev den bindande.

Hur de nya reglerna är utformade och hur de kommer tillämpas

De nya föreskrifterna är tänkta att bara vara utformade som funktionskrav. I praktiken innebär det att allmänna råd ibland strukits och kvar finns det bara otydligt och tolkningsbart krav. I andra fall har funktionskravet ersatts med vad som tidigare var en teknisk beskrivning i allmänna råd.

För de fall där funktionskravet blivit en teknisk beskrivning kommer det i praktiken inte bli någon större skillnad från idag. Det kan dock sägas att eftersom det nu blivit funktionskrav så kan det inte uppstå tvivel om att det är så det ska utföras. På den punkten blir det blivit tydligare med denna ändring.

I de fall där funktionskravet är mer otydligt och allmänt råd med hänvisning till standard förvunnit kommer det dock uppstå svårigheter och här blir de nya reglerna otydligare. Samhällsbyggnadsnämnden i Gävle erfar att vid rättsprövningar blir nog standarder bindande i alla fall. Vi gör bedömningen att en

överinstans vid prövning av en fråga skulle söka en oberoende tolkningskälla och att det sannolikt blir en standard om det inte finns ett sakkunnighetsutlåtande om funktionskravet. I dessa fall blir det alltså sannolikt inte tydligare utan vägen till att det är standarden som ska följas blir mer långsökt.

Kommentar på upphävandet av allmänna råden BBRAD och BBRBE

Eftersom det pågår ett arbete att ta fram en ny standard för analytisk dimensionering av byggnaders brandskydd inom svenska institutet för standarder, SIS, så ser samhällsbyggnadsnämnden ingen anledning att oroa sig över att BBRAD upphävs. Det vore dock olyckligt om BBRBE upphävdes utan lämplig ersättning.

Synpunkter på det nya regelsystemet i allmänhet

Samhällsbyggnadsnämnden vill lyfta frågan om att det med det nya regelsystemet blir svårare för de mindre byggherrarna. Egnahemsbyggarna som bygger någon enstaka gång i sitt liv. För dem hade en mer detaljerad beskrivning varit önskvärt till exempel i likhet med standarden. Dock mer allmänt tillgänglig än vad standarden är idag.

Rickard Westling

Samordnare Privatpersoner Bygglovshandläggare/Byggnadsinspektör
Bygglovsenheten